

บทที่ 2

การพัฒนาการผลิตสุกร และการตลาดสุกร

การเลี้ยงสุกร นับเป็นอาชีพที่เสี่ยงต่อการลงทุนดังที่ทราบและเข้าใจกันทั่วไปเพราะความไม่แน่นอนของราคาตลาด ด้วยเหตุนี้บางครั้งการเลี้ยงสุกรสามารถที่จะทำให้ผู้เลี้ยงมีกำไรอย่างมากและสามารถร่ำรวยขึ้นมาได้ในระยะเวลาไม่นานนักซึ่งเป็นช่วงที่สุกรมีราคาสูงขึ้น แต่ถ้าหากราคาสุกรในตลาดต่ำลงผู้เลี้ยงก็จะพบกับการขาดทุนได้ ดังนั้นผู้เลี้ยงจะต้องมีความสามารถในการลดต้นทุนในการผลิตให้ต่ำลงเพื่อที่จะให้เกิดการกำไรขึ้นหรืออย่างน้อยก็ทำให้ขาดทุนน้อยลงในช่วงที่สุกรมีราคาตกต่ำ ซึ่งผู้เลี้ยงจะมีความสามารถเลี้ยงสุกรให้รอดอยู่ได้จะต้องรู้จักพัฒนาตนเอง โดยยึดหลักสำคัญในการเลี้ยงสุกร ดังนี้

1. พันธุ์สุกร พันธุ์สุกรมีความสำคัญมากต่อการได้กำไรหรือขาดทุนของผู้เลี้ยง สุกรที่นำมาเลี้ยงจะต้องมีความสามารถดี มีอัตราการเจริญเติบโตเร็ว ประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารให้เป็นเนื้อได้สูง จะต้องมีความสุขภาพดีคือให้เนื้อมาก มันบาง และถ้าเป็นสุกรพันธุ์ ก็จะต้องให้ลูกตก ลูกต่อครอกมากโดยมีความสม่ำเสมอ สมบูรณ์และแข็งแรง ดังนั้นผู้เลี้ยงจะต้องคอยเอาใจใส่เกี่ยวกับพันธุ์สุกรให้มากตลอดเวลาจะต้องพัฒนาพันธุ์สุกรให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ เพราะถ้าสุกรให้ลูกตก โตเร็ว กินอาหารน้อย คุณภาพสุขภาพดี จะช่วยลดต้นทุนการผลิตให้ต่ำลงซึ่งช่วยให้มีโอกาสทำกำไรเพิ่มขึ้นได้

2. อาหาร อาหารเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้การเลี้ยงสุกรได้กำไรหรือขาดทุนเพราะต้นทุนในการผลิตจะเป็นค่าอาหารเสีย ประมาณ 70-85 เปอร์เซ็นต์ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด อาหารที่ใช้เลี้ยงสุกรจะต้องเป็นอาหารที่มีคุณภาพดีคือมีโภชนะต่าง ๆ ครบตามความต้องการของสุกรในแต่ละระยะของการเจริญเติบโต ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงพันธุ์หรือสายพันธุ์ของสุกรที่เลี้ยง เพศของสุกรนอกจากนี้ยังต้องมีศิลป์ในการให้อาหารนั่นคือ ในการให้อาหารที่มีโภชนะสูงแก่สุกรอาจจะต้องมีการจำกัดอาหารให้กินอย่างถูกวิธี เพราะถ้าให้มากจนกินไปก็จะเกิดการสูญเปล่าจะทำให้ไม่คุ้มทุน ดังนั้น ผู้เลี้ยงจะต้องมีการบันทึกข้อมูลเพื่อตรวจสอบอัตราการเจริญเติบโต ประสิทธิภาพในการใช้อาหาร ต้นทุนการผลิตสุกรต่อตัวหรือต่อกิโลกรัมของน้ำหนักสุกร และควรจะมีการตรวจสอบคุณภาพสุขภาพของสุกร เมื่อ 90-100 กิโลกรัมด้วย เพื่อที่จะได้ปรับปรุงแก้ไขสูตรอาหารหรือวิธีการให้อาหารให้ถูกต้องจะได้ลดต้นทุนการผลิตลงไป

3. การจัดการฟาร์ม หมายถึงการดำเนินการหรือการปฏิบัติเลี้ยงดูของผู้เลี้ยงสุกร ซึ่งจะต้องกระทำอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ดังนั้นผู้เลี้ยงจะต้องเป็นผู้ที่สนใจขวนขวายหาความรู้ เพื่อพัฒนาตัวเองให้ทันกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อที่จะได้นำไปพัฒนาการจัดการเลี้ยงดูสุกรให้มีประสิทธิภาพในการผลิตสูงขึ้น เป็นการนำไปสู่การลดต้นทุนการผลิตลง และได้สุกรที่มีคุณภาพดี จะทำให้โอกาสที่จะขาดทุนน้อยลงไป

4. การตลาด ปัญหาตลาดสุกร เป็นปัญหาที่สำคัญที่สุดในขบวนการผลิตสุกรในปัจจุบัน เพราะผู้ผลิตจะต้องช่วงชิง แสวงหาตลาดของตนเองให้แน่นอนและยุติธรรม ด้วยการแข่งขันกันทางด้านคุณภาพสุกร นั่นก็คือ การผลิตสุกรในอนาคตจะต้องคำนึงถึงคุณภาพให้ดีที่สุดและต้นทุนการผลิตต่ำที่สุดด้วย ทั้งนี้เพื่อแข่งขันกับตลาดต่างประเทศ ซึ่งทั่วโลกย่อมต้องการสุกรที่มีซากสวย คือเนื้อมาก มันบาง และถูกสุขลักษณะอนามัย ดังนั้น หากสุกรของเรามีคุณภาพดีก็สามารถที่จะหาตลาดได้ง่ายไม่ว่าจะเป็นตลาดภายใน และต่างประเทศ

ปัญหาด้านการตลาดซึ่งเป็นอุปสรรคทำให้การผลิตสุกรในประเทศไทยพัฒนาได้ไม่เต็มที่ ปริมาณการผลิตก็จะเปลี่ยนแปลงไปตามวัฏจักรสุกร และวัตถุดิบอาหารมีผลทำให้ผู้เลี้ยงต้องล้มลุกคลุกคลานกันตลอดมา ปัญหาด้านการตลาดอาจจะแยกออกตามประเภทของตลาดได้ดังนี้

4.1. ตลาดภายในประเทศ เป็นตลาดผู้บริโภคภายในประเทศเรา ซึ่งนับตั้งแต่หน่วยเล็กสุดระดับหมู่บ้านเป็นการฆ่าเนื่องในงานพิธีต่าง ๆ ไปจนถึงตลาดกลางซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยบริษัทเอกชน โดยจัดให้มีการประมูลราคาสุกรกันตามคุณภาพ ซึ่งมีแนวโน้มที่จะได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ อย่างไรก็ตามปัญหาของตลาดภายในประเทศก็ยังคงมีอยู่เนื่องมาจาก

4.1.1) ระบบตลาดไม่เหมาะสม การตลาดสุกรยังมีกลไกที่สลับซับซ้อน ผู้เลี้ยงไม่สามารถกำหนดราคาขายได้ ส่วนเหลือของราคายังไม่เป็นธรรมแก่ผู้เลี้ยง พ่อค้า(เจ้าของเขียง) และผู้บริโภคขาดการเชื่อมโยงกันทั้งระบบ และขาดเสถียรภาพ โดยปกติจะเห็นว่า ขณะที่ราคาสุกรมีชีวิตลดลง แต่ราคาเนื้อสุกรตามเขียงจะยังคงราคาอยู่ไม่ลดลงหรือลดลงในอัตราที่ไม่เป็นสัดส่วนยุติธรรม

4.1.2) ตลาดรับซื้อสุกร ยังไม่มีการรับซื้อสุกรตามคุณภาพซาก ไม่ทำให้เกิดการจูงใจในการผลิตสุกรคุณภาพดี และทำให้การพัฒนาพันธุ์สุกรเป็นไปอย่างช้า ๆ

4.1.3) ระบบการฆ่าสุกร ยังไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร และรัฐยังควบคุมมากจนขาดความคล่องตัวและขาดประสิทธิภาพ ในขณะที่ราคาสุกรลดลง เจ้าของฟาร์มอาจจะทำการฆ่าและเนื้อสุกรขายเสียเอง ซึ่งทางเจ้าหน้าที่ของรัฐควรจะอำนวยความสะดวกให้ดีขึ้น รวดเร็วขึ้น จะเป็นการลดความเสียหายให้กับฟาร์มเลี้ยงสุกร และยังช่วยลดการลักลอบฆ่าสุกรลดลงด้วย

4.2. ตลาดต่างประเทศ การผลิตสุกรของประเทศไทยเรานั้นมีโอกาสและได้เปรียบประเทศเพื่อนบ้านมากในแง่ของวัตถุดิบอาหารสัตว์ ซึ่งเรามีมากพอที่จะผลิตสุกรได้ตลอดเวลาและในจำนวนที่ตลาดต้องการ แต่การผลิตสุกรยังต้องอาศัยตลาดในประเทศเป็นหลัก มีจำนวนเล็กน้อยที่ส่งออกไปยังต่างประเทศ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัญหาต่าง ๆ ดังนี้

4.2.1) ขาดการสนับสนุนอย่างจริงจังจากรัฐบาล ไม่ว่าจะเป็นการบุกเบิกหาตลาดและมาตรการการสนับสนุน และช่วยเหลือการส่งออก ทั้งด้านการลดภาษีการส่งออก ลดภาษีขาเข้าของวัตถุดิบอาหารบางอย่างเพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต ตลอดจนการติดต่อเจรจาเพื่อขอลดภาษีขาเข้าจากประเทศผู้ส่งเข้าสู่สุกรจากประเทศไทยเรา เป็นต้น

4.2.2) ขาดโรงฆ่าสัตว์ที่ทันสมัยและถูกสุขลักษณะอนามัย ตลาดต่างประเทศจะคำนึงถึงคุณภาพซากสุกรที่ดี และถูกสุขลักษณะอนามัย นั่นคือ โรงฆ่าสัตว์จะต้องได้มาตรฐานและสะอาด ซึ่งในบ้านเราโรงฆ่าสัตว์ยังด้อยในเรื่องของความสะอาดถูกอนามัย ซึ่งเป็นที่รังเกียจของตลาดต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันรัฐบาลได้เปิดโอกาสให้เอกชนลงทุนสร้างโรงฆ่าสัตว์ได้ ก็จะทำให้โรงฆ่าสัตว์ที่ถูกมาตรฐานของตลาดต่างประเทศเพิ่มขึ้น

4.2.3) ปัญหาโรคระบาด นับว่าเป็นปัญหาสำคัญของการเปิดตลาดต่างประเทศ โรคระบาดที่สำคัญและเป็นสิ่งต้องห้ามของตลาดต่างประเทศ คือ โรคปากและเท้าเปื่อย อหิวาต์ โรคพิษสุนัขบ้าเทียม ดังนั้น รัฐบาลควรที่จะมีแผนการป้องกันและปราบปรามโรคอย่างต่อเนื่องและจริงจัง โดยเฉพาะในเขตที่มีการส่งเสริมการผลิตสัตว์เพื่อการส่งออก ต้องมีการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำสัตว์เข้าเขตปลอดโรคอย่างจริงจัง

4.2.4) การกีดกันจากประเทศผู้นำเข้า นอกจากเนื้อสุกรจากประเทศไทยจะเป็นที่ต้องห้ามสำหรับตลาดต่างประเทศ ดังที่ประเทศญี่ปุ่น จะอนุญาตนำเข้าเฉพาะเนื้อสุกรต้ม เครื่องใน ไส้กรอก แฮม และเบคอน ที่ผ่านการฆ่าเชื้อแล้วจากประเทศไทย ประเทศญี่ปุ่นยังมีการใช้ระบบภาษีกีดกันการนำเข้าและคุ้มครองเกษตรกรชาวญี่ปุ่นที่เลี้ยงสุกรภายในประเทศของตนเอง ตลาดญี่ปุ่นนับเป็นตลาดใหญ่ที่มีลู่ทาง แต่ญี่ปุ่นจะใช้ระบบการกำหนดอัตราภาษีขาเข้าซึ่งเป็นระบบภาษีที่มีความยืดหยุ่นเพื่อไม่ให้ต่างประเทศส่งเนื้อสุกรราคาถูกเข้าไปท่วมในตลาดญี่ปุ่น ซึ่งจะมีผลกระทบต่อระดับราคาสุกรที่ผลิตขึ้นภายในประเทศญี่ปุ่นเอง โดยญี่ปุ่นจะกำหนดราคานำเข้าขั้นต่ำ (minimum import price) ขึ้นเป็นราคามาตรฐาน (ในปี 2530 ราคามาตรฐาน กิโลกรัมละ 734 เยน หรือประมาณ 147 บาท: 100 เยน มีค่าประมาณ 20 บาท) ถ้าหากเนื้อสุกรนำเข้ามีราคาเฉลี่ยต่ำกว่าราคามาตรฐานนี้ ผู้นำเข้าจะต้องเสียภาษีในอัตราที่สูง ซึ่งเมื่อรวมภาษีแล้วจะต้องไม่ต่ำกว่าราคามาตรฐาน แต่ถ้าราคานำเข้าสูงกว่าราคามาตรฐานผู้นำเข้าจะต้องเสียภาษีในอัตราร้อยละ 5 ของมูลค่าเนื้อสุกรนำเข้า

สำหรับฮ่องกงนับเป็นตลาดที่ใหญ่เป็นอันดับสองรองจากญี่ปุ่น และเป็นตลาดที่ยอมรับสุกร และเนื้อสุกรจากประเทศไทยตลอดมา แต่อุปสรรคอยู่ที่ราคา เพราะฮ่องกงเป็นตลาดที่มีการตัดราคาขายแข่งขันกันมากระหว่างประเทศผู้ส่งออก ที่เรียกว่า Dumping market ดังนั้น ทั้งราคาสุกรมีชีวิต และเนื้อสุกรในตลาดนี้จึงอยู่ในระดับต่ำมาก ทำให้ผู้ส่งออกของไทยไม่สามารถส่งเข้าไปขายได้เพราะมักจะประสบการขาดทุนเสียมากกว่า

4.2.5) ปัญหาการแข่งขันกับประเทศส่งออกอื่น ๆ โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา และประเทศในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจยุโรป ซึ่งนอกจากต้นทุนการผลิตในประเทศเหล่านั้นต่ำแล้ว รัฐบาลของบางประเทศเหล่านั้นยังได้สนับสนุนในด้านการลดหย่อนภาษีส่งออกและชดเชยการส่งออก ทำให้ผู้ส่งออกมีความสามารถในการแข่งขันสูงกว่าผู้ส่งออกของไทย

นอกจากนี้แล้วสภาวะราคาสุกรของตลาดภายในไม่แน่นอน ในบางครั้งปริมาณการผลิตสุกรลดน้อยลงจะด้วยสาเหตุของโรคระบาด หรือตามวัฏจักรสุกรก็ตามจะทำให้ราคาสุกรสูงขึ้น จะมีผลทำให้ไม่สามารถส่งออกไปขายแข่งขันราคากับประเทศผู้ส่งออกอื่น ๆ ได้

อนาคตการผลิตสุกร

การผลิตสุกรในอนาคตมีแนวโน้มที่จะมีการแข่งขันกันสูงยิ่งขึ้น เพราะต้นทุนการผลิตมีแนวโน้มสูงขึ้นด้วยสาเหตุหลายประการ คือ

1. ที่ดินมีราคาแพงขึ้น ปัจจุบันที่ดินที่เคยเป็นที่ทำการเกษตรถูกนำมาทำการอุตสาหกรรมที่อยู่อาศัยมากขึ้น เพราะการทำธุรกิจประเภทอุตสาหกรรม หรือทำเป็นที่อยู่อาศัยจะมีกำไรดีกว่า การทำการเกษตร ดังนั้นที่ดินการเกษตรก็จะถูกขายไปเป็นส่วนใหญ่ทำให้ราคาที่ดินสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว หากต้องซื้อที่ดินเพื่อใช้ทำฟาร์มก็ต้องเสียค่าใช้จ่ายในส่วนนี้สูงขึ้น

2. แรงงานหายากขึ้น ปัจจุบันคนรุ่นใหม่ไม่สนใจที่จะทำงานในตัวเมือง ตามบริษัท ร้านค้า หรือตามโรงแรม มากกว่าที่จะมาทำงานในฟาร์ม แม้ว่ารายได้จะน้อยกว่าเพราะการทำงานในตัวเมืองจะได้แต่งตัวสวย ๆ งาม ๆ สะอาด ต่างกับการทำงานในฟาร์มโดยเฉพาะฟาร์มสุกรจะมีกลิ่นเหม็นทำให้คนรุ่นใหม่ไม่สนใจที่จะทำงานในฟาร์ม

3. วัตถุดิบอาหาร อุปกรณ์ต่าง ๆ มีราคาแพงขึ้น เนื่องจากราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์รวมทั้ง อุปกรณ์และวัสดุอื่น ๆ มีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นเรื่อย ๆ ก็จะส่งผลทำให้ต้นทุนการผลิตสุกรสูงตามไปด้วย

ดังนั้นถ้าผู้เลี้ยงมีความสามารถหาวัตถุดิบอาหารตามท้องถิ่นซึ่งมีราคาถูกมาใช้ในการผลิตอาหารสำหรับสุกรก็จะช่วยลดต้นทุนในส่วนของคุณค่าอาหารลงได้ นอกจากนี้การใช้แรงงานในครอบครัวก็เป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยลดต้นทุนลงได้

ตารางที่ 2.1 ปริมาณการผลิตวัตถุดิบอาหารสัตว์ปี 2531 กับปี 2530

วัตถุดิบ	2530 (ตัน)	2531 ประมาณการ (ตัน)	+ เพิ่ม - ลด (%)
รำละเอียด	1,209,385	1,126,280	- 6.87
ปลายข้าว	1,119,132	1,042,235	- 6.87
ข้าวโพด	4,308,700	4,073,000	- 5.47
กากถั่วเหลือง	196,025	183,581	- 6.35
ปลาป่น	226,000	200,000	-11.50

ที่มา: สากล. 2531. สุกรสารสิน, 14(56): 41-44.

ตารางที่ 2.2 ราคาขายส่งวัตถุดิบอาหารในตลาดกรุงเทพฯ (บาท/กก.)

วัตถุดิบ	2529	2530	2531 (ม.ค.)	เปรียบเทียบ ปี
				2531 กับปี 2530 (%)
รำละเอียด	2.20	2.93	3.73	+ 27.30
รำหยาบ	0.89	1.29	1.50	+ 16.28
ปลายข้าว	2.81	3.86	4.93	+ 27.72
ข้าวโพดไฮโล	2.13	2.38	3.11	+ 30.67
กากถั่วเหลืองในประเทศ	7.95	8.45	11.20	+ 32.54
กากถั่วเหลืองต่างประเทศ	7.54	7.51	8.70	+ 15.85
ปลาป่น 60 % โปรตีน	10.90	10.85	12.67	+ 16.77

หมายเหตุ กากถั่วเหลืองในประเทศ ในเดือน พย.และ ธค. 2530 ราคาเพิ่ม จาก 9.05 บาท ในเดือน ตค. 2530 เป็น 10.45 บาท และ 11.20 บาท ต่อกรัมตามลำดับ

ที่มา: สากล. 2532. สุกรสารสิน, 14(56):14-64.

วัฏจักรสุกร (Hog cycle)

การผลิตสุกรในระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา มีลักษณะการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านปริมาณการผลิตและระดับราคาสุกรในรูปแบบเดียวกันโดยเกิดขึ้นเป็นช่วงๆ ติดต่อกัน เรียกว่า วัฏจักรสุกร (Hog cycle) ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาพบว่าวัฏจักรสุกรที่เกิดขึ้นมีระยะเวลาประมาณช่วงละ 32 เดือน ซึ่งโดยเฉลี่ยจะเป็นช่วงที่สุกรราคาตกต่ำ หรือเป็นช่วงที่ผู้เลี้ยงประสบปัญหาการขาดทุนประมาณ 16 เดือน และเป็นระยะเวลา ที่ราคาสุกรสูงขึ้นหรือผู้เลี้ยงมีกำไรเฉลี่ยประมาณ 16 เดือนติดต่อกันไป

สาเหตุของการเกิดวัฏจักรสุกรพอจะสรุปได้ดังนี้

1. เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรรายย่อย โดยเฉพาะผู้เลี้ยงแบบหลังบ้านมีจำนวนมาก ยากแก่การรวมตัวกันเพื่อควบคุมปริมาณการผลิตให้พอเหมาะกับภาวะตลาด
2. เกษตรกรผู้เลี้ยงยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการตลาดจึงใช้ราคาสุกรเป็นปัจจัยในการตัดสินใจที่จะเลี้ยงหรือเลิกกิจการเลี้ยงสุกร จะเห็นว่าในช่วงที่ราคาสุกรสูงขึ้นจะมีการเลี้ยงสุกรเพิ่มมากขึ้นกว่าปกติ จนก่อให้เกิดปัญหาสุกรล้นตลาดจนมีผลทำให้ราคาสุกรตกต่ำลงในช่วงเวลาต่อมา เมื่อราคาสุกรตกต่ำผู้เลี้ยงรายย่อยส่วนใหญ่ก็จะเลิกกิจการไป จะทำให้จำนวนสุกรออกสู่ตลาดน้อยลง ราคา ก็จะสูงขึ้นเป็นวัฏจักรแบบนี้ตลอดไป ซึ่งเป็นปัญหาที่ยากในการแก้ไข
3. ตลาดสุกรส่วนใหญ่จะเป็นตลาดภายในประเทศปริมาณการส่งออกนั้นมีน้อยมาก ดังนั้นเมื่อปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้น ก็จะทำให้ความต้องการของตลาดอึดอัดตัวก่อให้เกิดปัญหาาราคาตกต่ำ ทั้งนี้เนื่องจากไม่สามารถจะระบายสุกรส่วนเกินได้

การคาดคะเนแนวโน้มภาวะการผลิต และการตลาดสุกร

ในการผลิตสุกรก็คล้ายกับธุรกิจอื่น ๆ ที่ผู้ผลิตจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในภาวะการผลิตและการตลาดของสินค้าที่ทำการผลิตนั้น ๆ ซึ่งผู้ผลิตจะต้องมีความสามารถประเมินสถานการณ์และแนวโน้มที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคตอีกด้วย ดังนั้นผู้เลี้ยงสุกรจะต้องสามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้อย่างน้อย 1 ปี ซึ่งจะใช้เป็นแนวทางประกอบการวางแผนการผลิตให้เหมาะสมที่สุด เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการผลิต หรือหากจะมีการสูญเสียก็ให้น้อยที่สุด

การคาดคะเนแนวโน้มภาวะการผลิต และตลาดสุกรสามารถทำได้ด้วยวิธีการต่อไปนี้

1. การคาดคะเนผลผลิต วิธีการคาดคะเนนั้น กระทำได้โดยที่จะต้องทราบจำนวนสุกรแม่พันธุ์ที่มีอยู่ในขณะนั้นและต้องทราบถึงความสามารถของแม่สุกรว่าให้ลูกได้เฉลี่ยกี่ตัวต่อปี ผลผลิตที่คำนวณได้นั้นจะช่วยชี้ให้เห็นถึงภาวะการตลาดในปีต่อไป นั่นคือ เมื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่คำนวณได้กับผลผลิตในปีปัจจุบันแล้วถ้าพบว่าผลผลิตในปีหน้าจะมีปริมาณสูงกว่าปีนี้มาก ก็จะช่วยคาดคะเนได้ว่าในช่วงนั้นราคาสุกรมีแนวโน้มลดลง แต่ถ้าผลผลิตคำนวณได้ว่าจะมีปริมาณน้อยลง ก็จะช่วยคาดคะเนได้ว่าในปีต่อไปสุกรจะมีราคาดีกว่าในปีปัจจุบัน

2. ราคาสุกรหย่านม และราคาสุกรขุน ดังที่ทราบมาแล้วว่า เมื่อไรราคาสุกรสูงขึ้นก็จะดึงดูดให้มีเกษตรกรหันมาเลี้ยงสุกรมากขึ้นเพราะต่างก็หวังในผลกำไร ในสถานการณ์เช่นนี้ก็คาดคะเนได้เลยว่า ภายใน 1 ปีข้างหน้าจะเกิดสภาวะจำนวนสุกรล้นตลาด และราคาตกต่ำอย่างแน่นอนในทางตรงกันข้าม ถ้าเมื่อไรราคาสุกรตกต่ำมาก ๆ ก็จะทำให้ผู้เลี้ยง โดยเฉพาะรายย่อยต้องเลิกเลี้ยงสุกรไป ก็ทำให้จำนวนสุกรที่จะออกสู่ตลาดในอีก 1 ปี ข้างหน้าลดน้อยลง เมื่อเป็นเช่นนี้ก็คาดคะเนได้ว่าสุกรจะต้องมีราคาสูงขึ้น ดังนั้น ถ้าหากจะเริ่มต้นเลี้ยงสุกรขุนควรจะเลือกในช่วงที่สุกรราคาตกต่ำมากกว่าในช่วงที่สุกรมีราคาสูงมาก ๆ

3. อัตราส่วนราคาสุกรขุนกับราคาข้าว ในประเทศสหรัฐอเมริกาจะใช้อัตราส่วนของราคาสุกรกับราคาข้าวโพด (hog - corn price ratio) เป็นเครื่องชี้และวิเคราะห์สถานการณ์ และแนวโน้มของการผลิตและการตลาดของสุกรทั้งนี้เพราะข้าวโพดเป็นวัตถุดิบอาหารหลักที่จำเป็นกว่าวัตถุดิบอาหารชนิดอื่น ดังนั้นข้าวโพดจึงมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการเลี้ยงสุกร ผู้เลี้ยงจะมีกำไรหรือขาดทุนนั้นขึ้นอยู่กับราคาข้าวโพดกับราคาสุกรเป็นสำคัญ แต่ในประเทศไทยนั้น ไร่เป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่สำคัญที่สุด ดังนั้น จึงมีการใช้อัตราส่วนของราคาสุกรขุนกับราคาข้าว (hog-bran price ratio) เป็นเครื่องชี้และวิเคราะห์สถานการณ์ของการผลิตสุกร โดยต้องมีการกำหนดค่าอัตราส่วนมาตรฐานขึ้นมาเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบและอธิบายว่า เมื่อใดที่ค่าอัตราส่วนนี้มีค่าสูงกว่าค่ามาตรฐานแสดงว่าการเลี้ยงสุกรอยู่ในสภาวะที่ดี ตรงกันข้ามกัน ถ้าค่าอัตราส่วนนี้ต่ำกว่าค่ามาตรฐานก็จะแสดงว่า การผลิตสุกรกำลังประสบกับปัญหา นอกจากนี้แล้ว ค่าอัตราส่วนที่คำนวณขึ้นนี้ยังสามารถที่จะใช้วิเคราะห์และคาดคะเนแนวโน้มของภาวะการผลิตสุกรในอนาคตได้จากแนวโน้มของอัตราส่วนราคาสุกรขุนกับราคาข้าว

4. อัตราส่วนราคาสุกรขุนกับราคาอาหารสัตว์ ในทำนองเดียวกันกับอัตราส่วนราคาสุกรขุนกับราคาข้าว ราคาอาหารสุกรก็มีความสำคัญมากพอที่จะทำให้การผลิตสุกรมีกำไรหรือขาดทุนได้ เพราะต้นทุนการผลิตสุกรขุนนั้นกว่า 70 เปอร์เซ็นต์ของต้นทุนทั้งหมด จะเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับอาหารสุกร ดังนั้นอัตราส่วนราคาสุกรขุนกับราคาอาหารสัตว์ (hog-feed ratio) จึงสามารถที่จะเป็นตัวชี้ให้เห็นถึงสถานการณ์การผลิตและการตลาดสุกร ทั้งในปัจจุบันและอนาคตได้เหมือนกัน

ตารางที่ 2.3 วัฏจักรสุกร ปี 2515 - 2528

วัฏจักร ที่	ระดับราคาสุกรขุน มีชีวิต โดยเฉลี่ย	ช่วงวัฏจักร			Hot feed ratio โดยเฉลี่ย
		ระยะเวลา	เดือน	รวม	
1	ต่ำ	กค.2515-พย.2516	17		4.37
	สูง	ธค.2516-มีค.2518	16	33	5.33
2	ต่ำ	เมย.2518-สค.2519	17		4.44
	สูง	กย.2519-กย.2520	13	30	4.70
3	ต่ำ	ตค.2520-ธค.2521	15		3.55
	สูง	มค.2522-กย.2524	33	48	5.61
4	ต่ำ	ตค.2524-เมย.2525	7		4.70
	สูง	พค.2525-มค.2527	21	28	5.67
5	ต่ำ	กพ.2527-เมย.2528	15		4.21
	สูง	พค.2528-สค.2528	4	19	4.26

ที่มา: สากล. 2529. สุกรสารสิน, 12(47): 27-36.

จากตารางที่ 2.3 จะเห็นว่าวัฏจักรสุกรในช่วงปี 2515 ถึง 2527 นั้นแต่ละวัฏจักรจะใช้เวลาจาก 28 - 48 เดือนสำหรับในปี 2528 นั้นระยะเวลาของวัฏจักรอาจจะยังไม่ครบทำให้วัฏจักรสุกรมีระยะเวลารวมสั้นเพียง 19 เดือน สำหรับค่าอัตราส่วนราคาสุกรขุนกับราคาอาหารสัตว์นั้น ถ้าหากนำเอาค่าอัตราส่วนนี้ในช่วงที่ราคาสุกรต่ำมาเฉลี่ยกันตั้งแต่ปี 2515 ถึง 2527 ก็จะได้ค่าอัตราส่วนเฉลี่ยเป็น 4.27 สำหรับช่วงที่ราคาสุกรต่ำ และค่าอัตราส่วนนี้ในช่วงที่ราคาสุกรสูง เฉลี่ยตั้งแต่ปี 2515 ถึง 2527 เป็น 5.33 ซึ่งอาจจะใช้ค่าเฉลี่ยที่ได้นี้เป็นค่ามาตรฐานในการเปรียบเทียบ นั่นก็หมายความว่าเมื่อใดที่ค่าอัตราส่วนของราคาสุกรขุนกับราคาอาหารสัตว์มีค่าใกล้เคียงหรือต่ำกว่า 4.27 ก็แสดงว่าการผลิตสุกร กำลังอยู่ในภาวะที่มีปัญหา แต่ถ้าค่าอัตราส่วนของราคาสุกรขุนกับราคาอาหารสัตว์มีค่าใกล้เคียงหรือสูงกว่า 5.33 ก็แสดงว่า ภาวะการผลิตสุกรกำลังแจ่มใส ผู้เลี้ยงมีกำไรจากการเลี้ยง

ตารางที่ 2.4 ราคาสุกรขุน ราคาอาหารสุกร และค่าอัตราส่วนราคาสุกรขุนกับราคา อาหารสุกร ปี 2523-2525

เดือน	ราคาสุกรขุน(บาท/กก.)			ราคาอาหารสุกร(บาท/กก.)			Hog feed ratio		
	2523	2524	2525	2523	2524	2525	2523	2524	2523
มกราคม	23.88	25.32	20.96	3.62	4.34	4.27	6.60	5.83	4.91
กุมภาพันธ์	22.22	24.55	19.13	3.83	4.28	4.20	5.80	5.74	4.55
มีนาคม	20.75	25.17	18.09	3.93	4.21	4.16	5.28	5.98	4.35
เมษายน	21.55	24.94	20.95	4.29	4.18	4.69	5.02	5.97	4.47
พฤษภาคม	23.50	24.53	18.56	4.35	4.19	4.16	5.40	5.71	4.46
มิถุนายน	23.49	23.82	19.79	4.17	3.99	4.27	5.63	5.97	4.64
กรกฎาคม	23.25	24.50	19.68	4.45	4.09	4.02	5.22	5.99	4.90
สิงหาคม	23.30	23.91	21.39	4.31	4.42	4.18	5.41	5.41	5.12
กันยายน	25.64	24.54	23.43	4.06	4.67	4.23	6.32	5.26	5.54
ตุลาคม	25.58	22.33	23.94	4.22	4.54	4.50	6.06	4.92	5.32
พฤศจิกายน	25.59	22.79	23.75	4.28	4.41	4.46	5.98	5.16	5.33
ธันวาคม	25.13	20.83	23.90	3.93	4.61	4.21	6.39	4.51	5.68

ที่มา: สากล. 2529. สุกรสารสิน, 12(47): 27-36.

สำหรับการคาดคะเนแนวโน้มของภาวะการผลิตในอนาคตสามารถที่จะใช้สถิติแนวโน้มของค่าอัตราส่วนราคาสุกรขุนกับราคาอาหารสัตว์ที่มีการรวบรวมไว้เป็นรายเดือนเป็นเครื่องชี้และวิเคราะห์แนวโน้มของภาวะการผลิตว่า ภาวะการผลิตในอนาคตมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นหรือลดลง ทั้งนี้ดูจากค่าอัตราส่วนราคาสุกรขุนกับราคาอาหารสัตว์ เปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานที่ได้กล่าวมาแล้วดังในตารางที่ 2.4 จะพบว่าค่าอัตราส่วนราคาสุกรขุนกับราคาอาหารสัตว์จะมีแนวโน้มลดลงในช่วงปี 2524 อีกครั้ง ในช่วงปลายปี 2524 ค่าอัตราส่วนนี้ก็จะเข้าใกล้กับค่ามาตรฐานคือ 4.33 ตามที่กำหนดไว้

ในเบื้องต้นเมื่อเป็นเช่นนี้ ก็เริ่มเป็นสัญญาณบอกให้รู้ว่า แนวโน้มการผลิตสุกรต่อไปข้างหน้าจะมีปัญหา เมื่อเป็นเช่นนี้ผู้เลี้ยงก็ต้องหาทางป้องกันและแก้ไขไว้ เพื่อลดความเสียหายที่จะเกิดขึ้นได้ก็จะทำให้ผู้เลี้ยงมีโอกาสประสบความสำเร็จในการผลิตสุกรได้มากขึ้นไม่ถึงกับต้องเลิกกิจการเลี้ยงสุกรไป

